GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 96. Sâmbătă, 2 (14) Maiu. 1887.

Brașovŭ, 1 Maiu 1887.

Décă este sĕ apreciămŭ importanța votului ultimei conferențe generale a alegĕtorilorŭ români din Transilvania și Ungaria față cu adversarii poporului nostru, trebue sĕ ne aducemŭ aminte de următórele cuvinte pronunțate de către raportorulŭ comisiunei de 30:

„Ce vremŭ noi? Voimŭ ca în patria nóstră care este tocmai așa a nóstră ca și a celorlalte popóre, ce locuiescŭ întrînsa, noi cele trei milióne de Românĭ, carĭ ne împlinimŭ tóte datorințele către dênsa, sĕ ne eluptămŭ tóte drepturile precum și putința de a ne afirma ca factorŭ politicŭ în statŭ, adecă ca o individualitate română națională de dreptŭ publicŭ, de care sĕ se țină sémă și atuncĭ, când e vorba de beneficii, nu numai de sarcinĭ publice“.

Decisiunile conferinței trecute a alegĕtorilorŭ români din aceste țĕrĭ și unanimitatea cu care s'au luatŭ, nu însémnă nimicŭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ, decâtŭ o afirmare categorică a voinței, ce isvoresce din consciința poporului românŭ, de a face sĕ se respecteze individualitatea sa națională în acestŭ statŭ.

Orĭ câtŭ s'ar preface că nu audŭ și nu vĕdŭ, adversarii noștri trebue sĕ recunóscă puterea ce-o are manifestațiunea acésta tocmai în momentele de față, când ei se silescŭ a face pe lume sĕ crédă, că popórele din întru sunt mulțămite și că nimicŭ nu mai turbură desvoltarea liniștită și pacînică a țerilorŭ corónei s-lui Stefanŭ.

Dér — dicŭ Ungurii — nu ne dóre pe noi capulŭ de pasivitatea vóstră; orĭ ce vețĭ hotărî voi, noi totŭ vomŭ face ceca ce ne va plăcé, căcĭ dóră de aceea suntemŭ stăpânĭ absolutĭ peste acestŭ statŭ!

La acésta le vomŭ rĕspunde: Póte fi, sĕ scițĭ însĕ, că nicĭ pe noi nu ne dóre capulŭ de fantasmagoriile vóstre unguresci și décă ne vețĭ asupri și prigoni mai departe cum vĕ dă mâna, ne vomŭ apĕra și noi din parte ne cum vomŭ puté, ér urma va alege, că óre scopurile vóstre utopice, orĭ apĕrarea nóstră dréptă și leală are mai multe șanse de a eși învingătóre.

Amenințațĭ în esistența nóstră, ca elementŭ românescŭ, vremŭ sĕ ne împlinimŭ datoria către noi înșine, către patriă și tronŭ și așteptămŭ cu încredere verdictulŭ timpilorŭ viitorĭ.

Puținŭ ne importă în critica stare în care ne aflămŭ de presentŭ, ceea ce credŭ Ungurii dela putere despre noi. Ei ne-au datŭ destule dovedĭ că la tóte se gândescŭ, numai la binele neamului nostru nu. De aceea scimŭ cum stămŭ cu ei, scimŭ ce avemŭ sĕ așteptămŭ dela dênșii și înzadarŭ se ostenescŭ foile maghiare de a ne convinge, că interesulŭ nostru, alŭ celorŭ asuprițĭ și prigonițĭ, ar pretinde sĕ dămŭ mâna cu ei și sĕ le ajutămŭ sĕ ne distrugă și sugrume mai curêndŭ limba și naționalitatea.

Se mai mângâie Ungurii — și aicĭ înțelegemŭ și pe cei din oposițiune — cu aceea, că noi Românii din acéstă monarchiă suntemŭ adĭ isolațĭ, că din acéstă causă nu putemŭ dobêndi nimicŭ și nicĭ memorilulŭ ce voimŭ sĕ-lŭ așternemŭ tronului nu ne va ajuta nimicŭ.

La acésta le rĕspundemŭ, că era unŭ timpŭ când și ei au fostŭ isolațĭ, dér au venitŭ și împrejurărĭ și timpurĭ, carĭ le-au ajutatŭ sĕ dobêndéscă ceea ce stăpânescŭ adĭ atâtŭ de rĕu. Cine le garantéză, că vomŭ remâné tocmai noi întotdéuna isolațĭ?

Inainte de a vorbi de isolarea nóstră, Ungurii, décă arŭ fi mai prevĕdĕtori, arŭ trebui sĕ se uite împrejurulŭ lorŭ și sĕ esamineze odată seriosŭ câțĭ adevĕrațĭ amicĭ mai au ei în monarchiă și afară de monarchiă; arŭ trebui sĕ calculeze, décă nu cumva se apropiă timpulŭ când ei vorŭ fi mai isolațĭ chiar decâtŭ noi astădĭ.

Sĕ nu ne vorbéscă de aristocrațiă, poftele lorŭ aristocratice i-au costatŭ pe Ungurĭ multŭ și póte că le vorŭ aduce ruinulŭ lorŭ totalŭ moralŭ și materialŭ. Dér spunĕ-ne unde stă scrisŭ, că unŭ poporŭ atâtŭ de numerosŭ și vênjosŭ, ca celŭ românŭ, trebue acum neapĕratŭ sĕ se desbrace de individualitatea sa și de tóte drepturile sale pentru că n'are aristrocrațiă?

S'ar cădé ca adversarii noștri, după ce nu vreau sĕ recunóscă nicĭdecum dreptulŭ nostru de a esista și de a ne desvolta ca Românĭ în acestŭ statŭ, sĕ fiă celŭ puținŭ față cu aceia, carĭ s'au luptatŭ în fruntea lorŭ ca sĕ le recâștige drepturile, cu respectulŭ cuvenitŭ și, după ce nu négă, că noi formămŭ o massă etnică de poporŭ cu altă limbă, sĕ-șĭ aducă aminte, că Deak, care a condusŭ aristocrația lorŭ la isbêndile anilorŭ 1867—8, a disŭ, că poporulŭ, care renunță de bună voiă la drepturile sale și se paraliséză astfelŭ pe sine însușĭ, paralisatŭ și pierdutŭ va fi în vecii vecilorŭ.

Insemnătatea votului conferenței nóstre culminéză tocmai în hotărîrea nóstră firmă de a susține în unire și cu tăria individualitatea nóstră între marginile acestui statŭ, reclamândŭ mereu drepturile nóstre naționale neprescriptibile.

Póte sĕ ne compătiméscă Ungurii pentru acésta, dér îi asigurămŭ, că mai multŭ îi compătimimŭ noi pe ei, când vedemŭ, că facŭ încercărĭ ridicule de a se opune spiritului timpului și nisuințelorŭ de cultură și libertate, carĭ au sfărîmatŭ alte piedecĭ, nu cele ce li le potŭ pune în cale aristocraticii fii ai lui Arpad!

Jubileulŭ lui George Barițŭ în Sibiiu.

Sibiiu, 29 Aprilie 1887.

Vinerĭ séra sosindŭ în Sibiiu și mergêndŭ cu mai mulțĭ prietenĭ într'o grădină publică, acolo la o masă mare rotundă s'a adusŭ vorba de unŭ banchetŭ, unii îĭ diceau »masă comună,“ ce avea sĕ se arangeze Duminecă, a doua di după deschiderea conferinței. Unŭ tênĕrŭ venì la mine cu o listă și mĕ întrebà, decă voescŭ sĕ iau și eu parte la acestŭ banchetŭ. Ce felŭ ce banchetŭ? ilŭ întrebai eu. — Apoi nu scițĭ, că Dumineca e jubileulŭ d lui George Barițŭ? îmĭ dise elŭ. Rĕmăsei cu totulŭ surprinsŭ și m'adresai îndată la comesenii mei sĕ-mĭ esplice, cum se face acestŭ lucru, căcĭ eu și cu trei colegĭ ai mei, delegațĭ din cercurile electorale ale comitatului Brașovŭ, abia acum sosițĭ din Brașovŭ, nu scimŭ nimicŭ despre acesta. Erau de față delegațĭ din Deva, Abrudŭ, Alba-Iulia etc. și dênșii toțĭ asigurau, că până în momentulŭ acela n'au sciutŭ nimicŭ despre jubileu. Toțĭ ne miramŭ și ne esprimamŭ părerea de rĕu, că nu s'a făcutŭ cunoscută din vreme și în tóte părțile o asemenea serbare, care nu era numai o afacere particulară a Sibiiului, ci ne privea pe noi pe toțĭ, deórece d. Barițŭ nu are merite numai pentru Sibiu, ci pentru cultura Românilorŭ în genere.

Lucrulŭ era însĕ hotărîtŭ sĕ se facă, cum s'a făcutŭ, și așa după o ședință lungă în sînulŭ comisiunei m'am grăbitŭ sĕ mergŭ în sala cea mare a „reuniunilorŭ“, unde avea sĕ se dea banchetulŭ și sĕ decurgă festivitatea jubileului. Serbarea însă-șĭ culmina în predarea unui albumŭ și a două darurĭ venerabilului literátŭ și publicistŭ. Albumulŭ s'a plăsmuitŭ erășĭ numai ca în grabă și arangiatorii n'au avutŭ grije a-lŭ face sĕ circule în tóte părțile între Românĭ, carĭ cu toțiĭ arŭ fi doritŭ sĕ'șĭ arate recunoscința, pentru unŭ bărbatŭ cu atâtea merite, baremĭ prin subscrierea numelui lorŭ în albumŭ, decă nu putéu altfelŭ. Albumulŭ cuprinde o adresă de câteva rîndurĭ, care nu corespunde cu însemnĕtatea festivității, căcĭ într'însa e pré puținŭ disŭ în ce privesce meritele jubilantelui și pre multŭ în ce privesce participarea generală a Românilorŭ la serbare, ceea ce am fi doritŭ sĕ fiă și ar fi și fostŭ, decă arangiatorii, carĭ pretindŭ că au fostŭ „însărcinațĭ din partea tuturorŭ«, n'arŭ fi lucratŭ așa, ca cei mai mulțĭ, chiar din cei carĭ au luatŭ parte la banchetŭ, sĕ nu scie ce se petrece până în momentulŭ celŭ din urmă.

Intrândŭ în sală, vĕdui adunațĭ unŭ frumosŭ și mare numĕrŭ de bărbați, peste 130, între carĭ cei mai mulțĭ delegațĭ de ai conferenței. Sosindŭ și d. *G. Barițŭ*, încunjuratŭ de numĕroșĭ amici, a fostŭ primitŭ cu insuflețite strigărĭ de „sĕ trăiască“. Indată s'a formatŭ unŭ cercŭ mare stândŭ toțĭ în picióre și înaintea jubilantelui pășì d-lŭ *Dr. Vasiliu Lucaciu*, care cu o voce puternică și modulată după tóte regulele elocenței îĭ adresà următorulŭ frumosŭ discursŭ:

„Ilustre Domnule!“

„Din ocasiunea iubileului de 50 de anĭ ai activității Tale pe terenulŭ culturii nóstre naționale, venimŭ cu stima, cu încrederea, cu însuflețirea inimii române, sĕ Te felicitămŭ.

»Se dice în cartea vieții: „*Qui perseveravit usque in finem, hic salvus erit*“. Este acesta o sentință ca cununa succesorului, ca meritulŭ vîrtuții ce singură fericesce viéța. Constanță în vîrtute, între marile și multele tentațiunĭ ale vieții în mijloculŭ grelelorŭ și periculoselorŭ valurĭ ale sorții, — în mijloculŭ câmpului de o luptă inegală suntŭ destrea cea mai prețiosă, cu care a pututŭ împodobi Creatorulŭ inima unui omŭ.

»Așa judecă tótă mintea cultă.

Și când acestŭ talismanŭ de vîrtute trece preste marginile egoismului personalŭ ale familiei, ale consângenilorŭ, și îmbrățișeză ca pe unŭ idealŭ omenimea tótă, și ca pe unŭ scopŭ mai specificatŭ, pe unŭ poporŭ întregŭ, — care trăiesce duiosŭ de progresŭ, de cultură, de civilisațiune și de fericire; — oh! atuncĭ elŭ apare în strălucire de rade nouĕ, ce te încântă, te atragŭ, te deobligă, te cucerescŭ!

Ilustre Domnule!

Acéstă condițiune a vîrtuții aprețiază astădĭ în viéța Ta națiunea română! Cincĭdecĭ de anĭ! Sacrificațĭ cu muncă neîntreruptă, cu unŭ spiritŭ de abnegațiune, cu o vîrtute adevĕrată română, care nu scie de transacțiune cu contrarulŭ ei, o minte genială, comunicată tótă națiunii Tale, o inimă înflăcărată tótă pentru binele, progresulŭ și gloria națiunii sale, credŭ, că justifică pe deplinŭ presența nóstră înaintea Ta, Ilustre Domnule!

»Inceputulŭ activității Tale pe terenulŭ vieții nóstre culturale-naționale e o metă, care semneză o epocă în viéța nóstră, a Românilorŭ; și astădĭ, când a decursŭ unŭ jumĕtate secolŭ dela acelŭ începutŭ fericitŭ cu mândriă căutămŭ la timpulŭ trecutŭ, căcĭ resultatele jertfelorŭ spiritului Tĕu depuse pe altarulŭ culturii naționale române adĭ suntŭ și ale nóstre, proprietate a tuturorŭ, care prin Tine mai întâiu deșteptațĭ la „minte, inimă și literatură“, apoi condușĭ la lupta nobilă a »Gazetei« și erășĭ întărițĭ prin valorósa conducere a „Observatorului“, susținuțĭ prin sprijinulŭ bărbătescŭ alŭ »Transilvaniei“, încuragiațĭ, însuflețițĭ prin nenumĕrate »Discursurĭ“, »Promemorii«, »Disertațiunĭ« amŭ ajunsŭ sĕ vedemŭ compusă prin Tine istoria filosofică a națiunii nóstre, depusă în nemuritorulŭ „Memorialŭ“.

„Nu potŭ sĕ stau aicĭ pentru enumĕrarea tuturorŭ meritelorŭ Tale pe terenulŭ literaturei, a culturei nóstre naționale, dér nicĭ aceea nu potŭ retăcea, că totŭ ce avemŭ pe acestŭ terenŭ de 50 de anĭ încóce, séu dela Tine, seu prin Tine, séu prin conlucrarea Ta ilŭ avemŭ.

„Fii mândru, Ilustre Domnule, de fiii națiunei Tale! Românimea tótă Te cunósce și Te recunósce, colo Te-au scrisŭ în „Albulŭ imortalilorŭ“ Academiei române, aicĭ a depusŭ în mânile Tale ințelepte conducerea celorŭ mai delicate întreprinderĭ ale sale, prietenii de o etate Te iubescŭ, bărbații Te salută cu entusiasmŭ, eștĭ modelulŭ tinerimii, amorulŭ familiei, exemplarulŭ cetățenilorŭ. — Și când unŭ poporŭ așa scie sĕ stimeze pe anteluptătorii causelorŭ sale culturale, cea mai frumósă rĕsplată a lui este, când vede, că n'a lucratŭ îndeșertŭ.

„Amŭ doritŭ însĕ sĕ dămŭ o modestă manifestațiune a acestorŭ simțĕminte ale nóstre, predându'Țĭ acestŭ „Album“, oferindu'Țĭ acéstă „peană“, punêndu'Țĭ la disposițiune acestŭ libelŭ modestŭ.

„In acestŭ „Album“ vei afla înscrise numele acelorŭ

Românï, a cărorŭ inimă palpită de stimă adêncă şi de aderenţă sinceră către Tine, Ilustre D-le, şi carï îţï spunŭ, că toţï Românii apreţiéză activitatea Ta culturală-naţională română.

„Acéstă peană a dameloru române din Budapesta îţï dovedesce, că femeea română e la postulŭ sêu, când e vorba de estimarea şi recunóscerea meritelorŭ adevĕrate pe terenulŭ culturalŭ-naţionalŭ.

„Apoi acestŭ libelŭ conţine resultatulŭ modelŭ alŭ unei colecte, care Ţi'lŭ punemŭ la disposiţiune, cu rugare, ca in timpulŭ câtŭ îţï va da Dumnedeu sĕ petrecï între noi sĕ publicï resultatulŭ cercetărilorŭ istorice, pe carï le-ai făcutŭ pănă acum pentru luminarea faselorŭ desvoltării vieţii nóstre naţionale.

„Şi acum, Ilustre Domnule, predându'Ţï acestea in numele intrescrişilorŭ şi a damelorŭ române din Budapesta, îţï dorimŭ cu unŭ sufletŭ şi cu o inimă, ca Dumnedeu întru mulţï, fericiţï anï sĕ Te trăéscă!".

D-lŭ Dr. Lucaciu, după rostirea acestei vorbirï, a îmânatŭ d-lui G. Bariţŭ albumulŭ şi o pénă de aurŭ oferită din partea damelorŭ române din Budapesta. Albumulŭ conţine următórea adresă:

„Suntŭ marï progresele realisate de naţiune în timpulŭ celorŭ din urmă 50 de anï, pe care 'i-ai petrecutŭ lucrândŭ fără pregetare pentru propagarea culturei, Dumnedeu s'a induratŭ a'Ţï face parte de vieţă îndelungată şi de o inimă rĕmasă şi acum la bĕtrâneţe tinĕră, ca sĕ vedï aceste progrese şi sĕ Te bucurï în tótă consciinţa de ele, mângăerea acesta, rĕsplata acesta e mai pre susŭ de tóte.

„Dă-ne cu tóte aceste voiă sĕ esprimămŭ şi sentimentele de recunoscinţă, pe carï le-ai deşteptatŭ în inimile acelora ce Te-au vĕdutŭ lucrândŭ şi s'au împărtăşitŭ de folósele lucrării ce ai sĕvîrşitŭ.

„Românii toţï împărtăşescŭ aceste simţĕminte, toţï cunoscŭ şi admiră zelulŭ şi abnegaţiunea, cu care ai lucratŭ timpŭ de $^1/_2$ secolŭ şi toţï aşteptă cu nerăbdare ca şi ródele pănă acuma necunoscute ale acestei lucrărï sĕ ajungă câtŭ mai curêndŭ a fi proprietate comună, pentru ca toţï sĕ se folosescă de ele, toţï sĕ se împărtăşéscă de lumina ce reverşï în mijloculŭ nostru.

„In virtutea acestei impulsiunï generale, Românii din tóte părţile patriei nóstre ne-au însărcinatŭ, ca în numele lorŭ în deosebï, şi alŭ Românilorŭ în genere, sĕ 'Ţï facemŭ rugarea, ca sĕ adunï la unŭ locu şi sĕ daï câtŭ mai curêndŭ publicităţii scrierile, pe care le ai gata.

„Aceştï Românï suntŭ:

„(Urméză numele).«

Inscripţia pe pena de aurŭ este următórea:

„Ilustrului scriitorŭ George Bariţŭ.

Românele din Budapesta. 1884—1887."

D-lŭ *George Bariţŭ* a rĕspunsŭ plinŭ de emoţiune şi cu lacrimï în ochï, prin următorulŭ discursŭ:

„Mare este onórea, multŭ insemnătorŭ este darulŭ, de care D-Vóstre binevoiţï a'mï face astădï parte în numele Românilorŭ, în numele acestui poporŭ, care din causa urgiei cădute asupra lui nu póte sĕ aibă nicï o di de repausŭ şi bucuriă sufletescă. Pe mine mĕ surprinde cu atâtŭ mai multŭ acéstă distincţiune din partea naţiunii nóstre, cu câtŭ îmï suntŭ mai bine cunoscute suferinţele sale nenumĕrate, carï se ţinŭ lanţŭ una după altă, fără rostŭ şi încetare. Intre impregiurărï precum suntŭ şi acestea, între carï suferimŭ noi, abia se va mai afla vre unŭ alt popor, care sĕ mai pótă reflecta şi la vre-o recunoscinţă din partea sa către bărbaţii devotaţï causei lorŭ; în lupta necurmată pentru esistenţa şi bunurile pămentescï cuvenite fiă-căruia, unŭ singurŭ cugetŭ preocupă pe toţï individii sĕi: scăparea din şerbitute, după care va veni şi resplata fiă-căruia după-cum a lucratŭ şi s'a purtatŭ.

„Se vede însĕ, că D-Vostre când a'ţï reflectatŭ la trecutulŭ meu de aprópe 52 de anï, adecă de când mai ântêiu am îmbrăţişatŭ cariera de profesorŭ la unŭ liceu şi, pănă la lucrările mele actuale, pe care le indeplinescŭ cu mâna tremurătóre, în aceleaşï momente a'ţï cugetatŭ şi la viitorulŭ generaţiunilorŭ, care au sĕ vĕ succédă şi cărora voirăţï sĕ le daţï exemplu de încuragiare, de credinţă neclătită în vitalitatea şi în viitorulŭ naţiunii românescï; căcï adecă, decă eu, acestŭ omŭ privatŭ, descendentŭ din familii de preoţï şi ostaşï, nu aşŭ fi bĕutŭ şi nutritŭ din peptulŭ mamei mele credinţa constantă în facultăţile spirituale şi fisice ale poporului românescŭ capabile de a se desvolta alăturea şi pe acelaşï gradŭ mai alesŭ cu popórele neolatine cele mai înaintate, sĕ-mï credă orï-cine, că, aflându-mĕ în mijloculŭ celorŭ mai sclipitore tentaţiunï, îndată dela începutŭ aşï fi aruncatŭ pena românéscă şi aşŭ fi devenitŭ şi eu unŭ renegatŭ ca toţï renegaţii. Din fericire, eu şi cu alţii mai mulţï născuţï în primele două decade ale vécului alŭ 19-lea avuserămŭ ocasiunea dată de Dumnedeu, ca sĕ ne adăpămŭ din scrierile bărbaţilorŭ ca Samuilŭ Clainŭ, Radu Tempea, George Şincai, Petru Maiorŭ, Paulŭ Iorgoviciu, Dimitrie Cichindealŭ şi alăturea cu aceştia din sacrele scripturi traduse în limba nóstră, dintru carï învĕţamŭ pe fiecare di, câte góne teribile póte sĕ sufere unŭ poporŭ şi totuşï sĕ nu péră. Der din scriitorii noştri mai traserămŭ şi o altă învĕţătură de nespusă valóre, care este, că nicï unŭ poporŭ nu póte fi scosŭ din nesciinţă şi înaintatŭ în adevĕrata cultură cu resultatŭ bunŭ şi durabilŭ, decâtŭ numai cu ajutorulŭ limbei materne şi prin bărbaţï născuţï şi crescuţï cu acea limbă

»Generaţiunea bĕtrânilorŭ de astădï, a tinerilorŭ de înainte cu 50—60 de anï mai avuse şi acelŭ norocŭ in starea nefericită a părinţilorŭ lorŭ, că in mânia tuturorŭ agenţilorŭ potenţï ai reacţiunii absolutistice inaugurate întru totŭ cuprinsulŭ Europei din nou după anulŭ 1815, cunoscinţa drepturilorŭ omului, despre adevĕrata libertate proclamată mai ântêiu de Fiiulŭ Omului de Fiiulŭ Mariei în dilele guvernatorului Pilatŭ şi numai fórte târdiu după elŭ de către enciclopediştii din Tracia, străbătuse cu încetulŭ pănă în văile umbróse şi ascunse ale munţilorŭ patriei nóstre frumóse, ca Ilena din poesia poporului nostru, eră propagarea ideii de libertate nu mai era în stare de a o stavilì nicï chiar hangearele turcescï la Dunăre. Incâtŭ pentru deşteptarea ideii de naţionalitate, de acesta îngrija tocmai aicï în Transilvania, dóră ca nicăirï in lume, însăşï legislaţiunea feudală a ţĕrii acesteia în cursŭ de aprópe 250 de anï, ca idea şi sentimentele de naţionalitate sĕ fiă ţinute în activitate necurmată şi crescute marï, fără ca tiranii se prevadă consecuenţele urei lorŭ neîmpăcate, pe care o dedeau pe faţă în casurï nenumĕrate prin cunoscuta espresiune: *Oláh natio, Walachische Nation*, Natio valachica împĕnată cu diverse epithete de batjocură şi dejosire, de care suntŭ pline legile ţĕrii, actele publice grămădite în archive şi publicaţiunile prin tiparŭ în câte trei limbï.

»Era deci lucru prea naturalŭ, ca precum bĕtrânii noştri de odinioră, aşa şi noi ca omenï tinerï după ce apucaserămŭ a învĕţa ceva carte mai multă decâtŭ pănă la Psaltire, sĕ ne întrebămŭ unii pe alţii: Bine, fraţilorŭ, care potŭ sĕ fiă causele adevĕrate ale acestei ure turbate, care se dă pe faţă neincetatŭ asupra poporului, din care ne tragemŭ şi noi? Omoră acestŭ poporŭ pe fiăcare di, dă elŭ ţĕrii focŭ? Nu cumva elŭ conspiră necurmatŭ contra dinastiei, precum au făcutŭ şi mai facŭ până în diua de astădï Curuţii? Nu cumva poporulŭ acesta trăiesce din sudorea altuia fără de a munci elŭ insuşï, sĕu nu tocmai din contră, cu totulŭ alţii trăescŭ din crunta lui sudóre?

„Nimicŭ din tóte acestea, ci adevĕrata causă a urei şi a urgiei, care încă totŭ mai domnesce asupra naţiunii nóstre, aicï, singurŭ aicï in două ţĕrï ale coronei S-tului Stefanŭ, o-am descoperitŭ noi, aceştï bĕtrânï, în anii juniei nóstre in facultăţile spirituale, in deşteptăciunea firéscă şi în relativa facilitate de a desvolta facultăţile poporului românescŭ în timpŭ mai scurtŭ decâtŭ se întêmplă acesta la alte popore, îndată ce i se vorŭ da şi lui întocmai aceleaşï mijlóce, spre a se cultiva în limba sa maternă.

„Decă este aşa, ne diserămŭ noi, atuncï daţï sĕ ne apucămŭ de lucru, se continuămŭ di şi nópte cele incepute de bĕtrânii noştri, şi fiindŭ că ne aflamŭ tare înapoiaţï, sĕ înaintămŭ cu paşï mai acceleraţï. Mai totŭ ce se putea numi înainte cu 50 de anï inteligenţa românéscă, a incuviinţatŭ intreprinderile nóstre, ne a îmbărbătatŭ şi ajutatŭ, cu singura escepţiune, când amŭ fi voitŭ se facemŭ vre-unŭ *salto mortale* preste câte unŭ şirŭ de baionete, căcï in casurï de acestea ni se punea frĕu tare în gură. „Evenimentele îşï au logica lorŭ", ne diceau bĕtrânii, „pe care póte fi că numai câte unŭ geniu estraordinarŭ ar fi în stare sĕ o altereze, ér voi nu veţï fi atâtŭ de fantastï, ca sĕ vĕ ţineţï de genii ca Alesandru, orï Cesar, orï Napoleonŭ. Nu aşteptaţï la ţĕrmure cu manile încrucite pănă se va scurge rîulŭ întregŭ, déjă nicï nu săriţï în Dunăre, ca sĕ treceţï prin ea, că veţï peri într'ênsa, ci sĕ vĕ folosiţï de tóte trecĕtorile bune, podurï, luntri, corăbii, ca sĕ apucaţï înainte." Adecă bĕtrânii noştri ne învĕţau ca sĕ fimŭ fórte laborioşï, totŭ odată însĕ şi fórte prudenţï, ér unŭ Episcopŭ ne dise cu cuvintele lui Isusŭ Christosŭ: »Iubiţï fii, faţă cu despotismulŭ, fiţï înţelepţï ca şerpii şi blândï ca porumbii".

„Spre a da espresiune ferbintei mele mulţumite către toţï acei fraţï şi acele surorï din naţiunea nóstră, câţï şi câte au binevoitŭ a reflecta la activitatea mea in serviciulŭ naţiunii şi alŭ patriei nóstre, eu nu mĕ aflu în stare sĕ facŭ altceva decâtŭ ca învĕţăturile pe care le primiserămŭ noi dela bĕtrânii noştri prin graiulŭ viu şi in scrisŭ, sĕ Vi le oferŭ pentru fii şi nepoţii D-Vostre

„Incâtŭ pentru lucrările, a cărorŭ publicaţiune mï-o cere prea stimatulŭ şi iubitulŭ meu amicŭ, rever. sa domnulŭ Lucaciu, Vĕ potŭ asigura, că este voinţa mea neclătită, ca acesta sĕ se întêmple nesmintitŭ pre câtŭ timpŭ mĕ mai aflu în vieţă, însĕ sub o singură condiţiune: ca cu politica militantă sĕ nu mai am a face de aicï înainte nimicŭ în totŭ restulŭ dilelorŭ mele'.

Urmă apoi banchetulŭ, la care s'au rostitŭ mai multe toaste. Celŭ dintêiu vorbitorŭ a fostŭ d-lŭ Partenie *Cosma*, care a salutatŭ cu cuvinte călduróse pe jubilantŭ. Toastă apoi d. deputatŭ Petru *Truţa*, care aduse în legătură jubileulŭ din Caransebeşŭ cu celŭ de faţă. D. Dr. George *Popa* din Aradŭ ţinu unŭ frumosŭ şi ingeniosŭ toastŭ, in care accentuà că d. George Bariţŭ a rĕmasŭ totdeuna credinciosŭ causei naţionale. D. *Bariţŭ* li-a mulţămitŭ şi a ridicatŭ mai târdiu unŭ toastŭ pentru femeile române. A mai toastatŭ d. adv. *Căluţŭ* pentru ceilalţï representanţï ai presei, carï erau de faţă. După dênsulŭ s'a ridicatŭ *Directorulŭ „Gazetei Transilvaniei"* şi a rostitŭ cam următórele:

„Sunt recunoscĕtorŭ d lui adv. Căluţŭ pentru urările ce le aduce representanţilorŭ pressei, dér nu pentru a'i mulţămi m'am ridicatŭ, ci spre a saluta căldurosŭ pe celŭ mai vechiu representantŭ alŭ pressei nóstre, înaintea căruia ne'nchinămŭ astădï noi cei mai tinerï, carï lucrămŭ in brasda acesta. Veţï recunósce că este lucru fórte naturalŭ, că conducĕtorulŭ „Gazetei Transilvaniei" îşï ridică vocea in mijloculŭ acestei solemne adunărï. Dér totŭ aşa de naturalŭ veţï găsi, că a trebuitŭ sĕ fiă mare surprinderea mea, când viindŭ aci dela Braşovŭ am aflatŭ despre serbarea acestui jubileu, despre care nicï eu nicï Românii din Braşovŭ, unde d. Bariţŭ şï-a începutŭ căriera publicistică, nu amŭ sciutŭ nimicŭ. Dér mai multŭ, m'am convinsŭ că nicï Românii din alte părţï n'au fostŭ informaţï, şi suntŭ sigurŭ, că décă arŭ fi fostŭ încunosciinţaţï, ei arŭ fi participatŭ prin telegrame, scrisorï etc. la serbarea de adï. Stimatulŭ nostru amicŭ, elocentele oratorŭ alŭ dilei, d. Dr. V. Lucaciu a disŭ către venerabilulŭ jubilantŭ: „Românii te cunosc şi'ţï recunoscŭ meritele." Ei bine, vĕ întrebŭ, Domnilorŭ, decă aşa este, cum vine, că acestŭ jubileu se serbéză aicï, fără ca Românii din tóte părţile sĕ aibă cunoscinţă de elŭ? Este nobilŭ şi frumosŭ darulŭ dómnelorŭ române. din Peşta, dér óre n'ar fi concursŭ şi femeile române. din alte părţï spre a aduce tributulŭ lorŭ de recunoscinţă meritelorŭ adevĕrate? Astă tómnă se lăţise prin presa de dincolo faima, că se va ţiné jubileulŭ încă p'atuncï. Mai mulţï amicï de aicï şi de dincolo s'au adresatŭ la mine sĕ-i informezŭ ce-i şi cum; am aflatŭ dela unŭ domnŭ din Sibiiu, că serbarea s'a amânatŭ şi de atuncï n'am mai primitŭ nicï o scire. "

„Sĕ'mï permiteţï însĕ, domnilorŭ, a vĕ face cunoscutŭ cu acéstă ocasiune, că la 31 Decemvre st. v. 1887 noi, cei dela „Gazeta Transilvaniei", vomŭ serba jubileulŭ de 50 de anï ai acestei foi. Sĕ'mï permită venerabilulŭ veteranŭ alŭ publicisticei nóstre, care şéde în fruntea mesei, sĕ-lŭ invitŭ cu fiăţéscă dragoste şi stimă sĕ vină la acéstă serbare şi sĕ ocupe loculŭ în fruntea mesei nóstre, la care muncimŭ, la care a muncitŭ odiniórǎ şi d-sa, au muncitŭ două generaţiunï pentru cultura şi înaintarea neamului românescŭ. In acea di credŭ că D-vóstră toţï, precum şi toţï Românii de dincóce şi de dincolo de Carpaţï vorŭ fi cu spiritulŭ în mijloculŭ nostru. Der mĕ bucurŭ şi de serbarea de astădï şi urezŭ vieţă indelungată şi multe dile fericite decanului pressei nóstre!".

După ce d. *Bariţŭ* cu puţine cuvinte, spuse că şi dorinţa d-sale a fostŭ de a nu se face multŭ sgomotŭ, mai vorbiră câţiva inşï şi banchetulŭ se încheià între strigărï repeţite de „sĕ trăiască" şi in sunetulŭ musicei.

In fine nu potŭ sĕ nu observŭ, că aranjatorii banchetului vorŭ rĕmâné neuitaţï in memoria ospeţilorŭ pentru dibăcia, cu care au improvisatŭ şi acéstă masă aşa, ca sĕ nu fiă mai nicï unulŭ satisfăcutŭ în privinţa mâncărilorŭ, bĕuturilorŭ şi a serviciului

---

Voci din pressă asupra conferenţei nóstre.

„Pesti Naplo" dela 11 Maiu a. c. publică sub titlulŭ „Adunare românéscă" următorulŭ caracteristicŭ articulŭ de fondŭ:

„Les absents ont toujours tort (cei absenţï au totdéuna nedreptate) pentru că aceia, carï se retragŭ dela politică, încétă de a fi factorï politicï. Cu passivitatea Românii n'au dobênditŭ pănă acum nimicŭ şi nicï în viitorŭ nu vorŭ dobândi mai multŭ. Sasii forméză abia a decea parte in raportŭ cu numĕrulŭ Românilorŭ, şi ei se plângŭ, şi ei suntŭ naţionalişti, dér nu suntŭ pasivï, din contră, suntŭ fórte activï şi în totŭ casulŭ au dobênditŭ neasĕmĕnatŭ mai multŭ ca Românii.

Aceştia au sĕ-şï ascrie sie-şï, décă parlamentulŭ, aşa dér guvernulŭ, impreună cu legislaţiunea, după ce nu suntŭ de faţă şi nu iau parte la facerea istoriei, trece peste ei la ordinea dilei. Susţinŭ pasivitatea, conferinţa română din Sibiiu contribue numai a se susţiné stările de pănă acuma, contra cărora ei protestéză mai tare. Ajută-ţï şi Dumnedeu îţï va ajuta; asta Românii nu o facŭ şi se supĕră pe alţii. Asta nu-i logică, asta e nimicŭ.

Ei nu bagă de semă, că cei mai marï aderenţï ai guvernului, de a căruia abusurï facŭ amintire, suntŭ tocmai pasiviştii românï, suntŭ rademulŭ celŭ mai tare alŭ partidei guvernului, carï nu numai că sporescŭ voturile maiorităţii, dér ajută sĕ ajungă cei mai fidelï mamelucï în cameră, carï în altă parte nicăirï nu capĕtă mandatŭ. Aşa e, guvernulŭ se póte numai bucura de decisiunea conferinţei din Sibiiu, care îi asigură 10 sĕu 20 de mandaturï »liberale« — pentru banï.

Decă acesta este scopulŭ d-lorŭ din Sibiiu, ei l'au ajunsŭ, ér decă cu passivitatea lor au voitŭ cuiva sĕ-i strice

n'au stricatŭ nimĕnui, deórece passivitatea română este cea mai nevinovată politică de pe lume.

Décă amŭ judeca numai din punctŭ de vedere maghiarŭ naţionalŭ, arŭ trebui sĕ ne bucurămŭ de atitudinea quietistică (hodinită) a Românilorŭ, prin care se condamnă pe ei înşişĭ la impotenţă şi dau pe alegĕtorii lorŭ pe mâna acestorŭ Maghiarĭ, carĭ le promitŭ mai multŭ. Acesta cu ajutorulŭ guvernului se póte întotdeuna şi fişpanii cunoscŭ modalitatea. Românii işĭ vêndŭ drepturile politice şi guvernulŭ unguresců le cumpără dela ei; acesta este insemnătatea practică a passivităţii.

Óre sĕ le placă acesta celorŭ intruniţĭ în Sibiiu? Omulŭ este inclinatŭ de a admite acésta, aşa de multŭ se contrariează procederea lorŭ cu mintea senătósă. Croaţii, Sêrbii, Slovacii, Sasii, toţĭ trimitŭ deputaţĭ în parlamentŭ, ce-i dreptŭ, aceştia suntŭ mai cu sémă în partida guvernului, unde potŭ sĕ facă traficŭ cu miniştrii

De altmintrelea, afară de doi: Mihaly şi Truţa, (Dêr Babeşŭ şi Dodă? — Red. „Gaz.“.) ceialalţĭ deputaţĭ românĭ, carĭ au fostŭ aleşĭ în Ungaria, au fostŭ toţĭ în aceeaşĭ tabĕră, şi aşa e verisimilŭ, că décă Românii ardelenĭ arŭ sta în activitate şi arŭ trimite deputaţĭ la Budapesta, şi pe aceştia i-ai vede numai acolo, unde stau olele cu carnea. Nu credŭ prin urmare, că arŭ atinge unŭ interesŭ alŭ nostru oposiţionalŭ, fiă Românii passiviştĭ orĭ activiştĭ.

Dér interesulŭ politicŭ este forte multŭ atinsŭ de cestiunea, decă patriotismulŭ Românilorŭ este seu nu documentatŭ prin aceea, că recunoscŭ unitatea naţiunei şi constituţiunea, luândŭ parte la vieţa publică şi la legislaţiune.

Passivitatea este schismă; este negarea Ungariei şi a uniunei, nu atâtŭ pe faţă câtŭ în ascunsŭ. Lealitatea afectată faţă cu Domnitorulŭ nu póte schimba nimicŭ în acesta; sub mantaua largă a regelui se potŭ ascunde multe felurĭ de sentimente.

Şi noi, cerĭ dorimŭ pacea, frăţietatea şi mulţumirea popórelorŭ, şi carĭ simţimŭ asuprirea guvernului actualŭ, rĕutatea lui, corupţiunea şi abusurile lui la alegerĭ, ca Maghiarĭ tocmai aşa, ca şi compatrioţii noştri românĭ, noi putemŭ numai sĕ regretămŭ passivitatea pentru aceea, pentru că pe când o parte măresce numai nĕcasurile şi întăresc guvernulŭ, de altă parte aţiţă pe Românĭ la ură în contra Maghiarilorŭ.

Acesta este politica urei, care nu folosesce nicĭ unuia din noi, der mai multŭ ii strică părţei celei mai slabe, Românilorŭ, decâtŭ nouĕ. Noi mergemŭ înainte mână în mână cu poporele Ungariei, legaţĭ cu o sorte comună. Décă Românii nu vinŭ cu noi, ci rĕmânŭ îndĕrĕtŭ, ei vorŭ avé sĕ simţă paguba mai multŭ ca noi.

Regretămŭ într'adevĕrŭ passivitatea, dér numai din punctŭ de vedere mai inaltŭ politicŭ şi constituţionalŭ, deorece vedemŭ necesitatea alianţei între Maghiarĭ şi Românĭ şi a apĕrărei libertăţii comune, acesta este la timpŭ, nu însĕ retragerea şi aţiţarea la ură şi la luptă de rassă, er têremulŭ comunŭ politicŭ este constituţiunea comună, altulŭ nu este şi aicĭ nicĭ nu va fi. Passivitatea este o înfundătură, din care Românii trebue sĕ se întórcă mai curêndŭ seu mai târdiu, din punctŭ de vedere de partidă conclusele sibiiene suntŭ cu privire la noi câtŭ se póte de indiferente, pentru că abia atingŭ cercurile oposiţiunei moderate. Intr'aceea noi intotdeuna supunemŭ punctulŭ de vedere alŭ partidei interesului comunŭ. Acésta este nota nóstră caracteristică.

Se inşélă Românii multŭ, décă credŭ că işĭ vorŭ aajunge vre-unŭ scopŭ cu passivitatea. Ce felŭ de scop? La acésta nu aşteptămŭ unŭ rĕspunsŭ sincerŭ. Der cumcă lucrulŭ nu póte duce la nicĭ unŭ scopŭ e pe deplinŭ sigurŭ. De geaba se provócă ei la passivitatea Cehilorŭ şi Maghiarilorŭ. Noi amŭ avutŭ o basă de drept constituţională pentru ea şi în câtva au avut'o şi Cehii, der noi amŭ pus'o la cale, că Ungaria n'a fostŭ nicĭ decum representată în Reichsrath, pe când în mânia passivităţii române deputaţii cercurilorŭ electorale de sudŭ şedŭ toţĭ în dieta ungară. Acésta este o grozavă deosebire şi cu noi au ţinutŭ în passivitate şi alţii. Românii însĕ în privinţa acesta suntŭ cu totulŭ isolaţĭ. Ce privesce pe Cehĭ, ei suntŭ destulŭ de tenacĭ, suntŭ şi mulţĭ, poporŭ bogatŭ şi cultŭ, care are o aristocraţiă puternică, totuşĭ sfîrşitulŭ a fostŭ, că au părăsitŭ pasivitatea şi au intratŭ în Reichsrat, unde uniţĭ cu alte partide facŭ politica.

Der orĭ câtŭ de sincerŭ amŭ regreta séu condamna conclusele conferenţei din Sibiiu, susţinerea passivităţii şi lăţirea ei asupra comitatelorŭ unguresci, nu ne vomŭ supĕra nicĭ de cum pentru ea. Nu vedemŭ ameninţată prin passivitate nicĭ patria, nicĭ constituţiunea, nicĭ Maghiarimea, ci vedemŭ numai sacrificate interesele române şi întăritŭ guvernulŭ. Ce privesce însĕ guvernulŭ, acesta va cădé şi aşa nu peste multŭ, decă nu la alegerĭ, atuncĭ după alegerĭ, pentrucă s'a usatŭ şi nu mai birue cu situaţiunea politică. Era lui Tisza e pe sfîrşite, sperămŭ că va urma după ea o eră mai bună.“

SCIRILE ḐILEI.

Deputatulŭ *Horvath* a interpelatŭ pe ministrulŭ de interne unguresců, décă scie despre *incendiurile* întêmplate în diferite oraşe şi comune ale ţĕrii, ce mĕsurĭ a luatŭ pentru momentana uşurare a miseriei, etc. Ministrulŭ *Tisza* rĕspunse, că Eperieşulŭ, Careii marĭ şi Trăţcăulŭ au primitŭ ajutóre din fondulŭ de ajutorare ce-i stă ministerului de interne la disposiţiune, ér dela M. Sa a primitŭ Eperieşulŭ 10,000 fl., Trăţcăulŭ 500 fl., şi va primi şi Careii marĭ. — De observatŭ e, că ministrulŭ unguresců n'a găsitŭ cu cale sĕ amintescă de comunele românescĭ, Galaţĭ şi Ciugudŭ, şi prin urmare de sigurŭ că nicĭ ajutorŭ dela ministerŭ n'au primitŭ, deşi s'ar fi datŭ totŭ din banĭ romanescĭ. Singurŭ societatea a luatŭ mĕsurĭ de a alina miseria sêrmanilorŭ Gălăţenĭ şi Ciugudenĭ.

—x—

Biuroulŭ de corespondenţă telegraficŭ din Pesta lasă multŭ de doritŭ. Pe când nĭ-a telegrafiatŭ erĭ, că „se vorbesce“ despre o remaniare în cabinetulŭ românŭ, acesta se remaniase deja şi decretulŭ se subscrisese de regele. Étă noulŭ ministerŭ: D. *I. C. Brătianu*, preşedinte alŭ consiliului, fără portofoliu. D. generalŭ *Radu-Mihaiu*, ministru de interne; D. *P. S. Aurelianŭ*, ministru alŭ lucrărilorŭ publice; D. *V. Georgianŭ*, ministru de instrucţiă şi culte; D. *C. Nacu*, ministru de finance. D. *Eug. Stătescu*, ministru de justiţiă. D. *Ferichide*, ministru de esterne; D. generalŭ *Angelescu*, ministru de rĕsboiu.

—x—

In afacerea *monumentelorŭ de artă*, ministrulŭ unguresců de instrucţiune a făcutŭ atente, printr'unŭ cercularŭ, autorităţile, ca sĕ considere ca o datoriă a lorŭ a anunţa monumentele de artă descoperite şi acestea, socotindu-se din ḑiua anunţărei, a le lăsa 30 de ḑile neatinse, ca ministeriulŭ sĕ pótă face paşii necesarĭ pentru păstrarea lorŭ. Prilejŭ la acesta a datŭ imprejurarea, că la dĕrîmarea bisericei refor. din Tiszakürt s'au descoperitŭ sub tencuială frescurĭ din evulŭ mediu; der când delegatulŭ ministerului a apărutŭ la faţa locului, păretele respectivŭ se dărâmase deja, aşa că obiectele de artă s'au perdutŭ.

—x—

„Westung. Grenzbote“ din *Pojunŭ* arată în Nr. 4936, că de unŭ şirŭ de anĭ *curtea cu juraţĭ* din acelŭ oraşŭ se compune în preponderanţă din *funcţionarĭ şi studenţĭ*, pentru ca pertractările sĕ se pótă ţiné în limba *maghiară*. Deórece cetăţenii partea cea mai mare nu sciu unguresce, suntŭ simplu şterşĭ din liste. — Sêrmană justiţiă!

—x—

Comitetulŭ *reuniunei archeologice* unguresci din *Deva* şi a ţinutŭ la 4 Maiu n. şedinţa sa lunară, în care directorulŭ scolei reale Teglas numi acele locurĭ ale comitatului Huniădóra, în care s'au făcutŭ diferite descoperirĭ din timpulŭ barbarilorŭ, şi propuse sĕ se efectueze pentru museulŭ din Deva copii galvanoplastice de pe tóte aceste obiecte, ce se află în museele din Pesta şi Viena; prof. Mailand a citatŭ nouĕ date etnografice despre poporulŭ românŭ şi anume a amintitŭ mijlócele de vrăjire, superstiţiunea şi punerea de a ceti; prof. Kiraly (fostŭ König) a citatŭ şi elŭ date nouĕ pentru istoria Sarmisegetuzei. Elŭ dovedesce din columna lui Traianŭ, că capitala dacică era construită din lemnŭ şi că Românii n'au intratŭ aci prin pasulŭ Vulcanŭ, ci prin pasulŭ Porţilorŭ de ferŭ.

—x—

„Sieb. deutsch. Tgbltt“ comunică, că notarulŭ Stock puse la 6 Aprilie a. c. sĕ-i sape grădina de lângă casă locuitorii din *Crişiu*: Elisabetha Paal, Weber şi Gierling, pe carĭ îi ridicase judele localŭ Vasile Luca sĕ facă *lucrărĭ comunale.* — De când săparea grădinei notarului e lucrare comunală?

Primimŭ dela d-lŭ Partenie Cosma, directorulŭ institutului „Albina“, o declaraţiune ce a adresat'o alegĕtorilorŭ sĕi din cerculŭ Beiuşului, carĭ l'au alesŭ delegatŭ la conferinţa din Sibiiu. D-sa refusă mandatulŭ ḑicêndŭ că s'a retrasŭ dela politica militantă. Respectămŭ motivele subiective ale d-lui Cosma, dér nu putemŭ nicidecum aproba retragerea d-sale de pe têrêmulŭ luptelorŭ naţionale. Étă acea

Declaraţiune.

Cu posta de adĭ amŭ primitŭ credenţionalulŭ de delegatŭ alŭ alegĕtorilorŭ, ce aparţinŭ la partida naţională din cerculŭ electoralŭ alŭ Beiuşului pentru conferinţa electorală a partidei naţionale române, conchemată aicĭ pe ḑiua de mâne.

Vĕ rogŭ Domnule preşedinte, ca sĕ bine voiţĭ a împărtăşi clubului electoralŭ, ce-lŭ presidaţĭ, cea mai căldurósă mulţămită a mea pentru increderea, cu care m'a onoratŭ şi de astădată, dér totodată şi regretulŭ meu, că nu potŭ corespunde mandatului primitŭ.

D-vostră in specialŭ, carele aţĭ fostŭ la conferinţa electorală din 1884, vĕ veţĭ aduce aminte, că eu încă atuncĭ am rugatŭ comisiunea conferinţii, ca sĕ nu mĕ candideze de membru alŭ comitetului centralŭ, arĕtândŭ şi motivele, din carĭ m'am resolvatŭ a mĕ retrage de pe terenulŭ politicŭ, motive, care au fostŭ apreciate de cei mai mulţĭ membri ai comisiunei, şi décă cu tóte acestea reales în şedinţa publică, nu mĭ-am datŭ demisiunea stante sesione, am făcut-o numai din considerare la causă, ca în afară sĕ nu apară lucrulŭ, ca şi cum între membrii comitetului centralŭ ar fi diferinţă de părerĭ în privinţa programei partidei naţionale; dér ca sĕ-mĭ fie posibilă retragerea, la momentŭ am făcutŭ propunerea, ca în casŭ de vacanţă, devenită prin abḑicerea séu prin mórtea vre-unui membru, sĕ fie autorisatŭ comitetulŭ a se întregi, ceea ce s'a şi primitŭ, — ér în şedinţa constituantă a comitetului, ţinută în aceeaşĭ ḑi, mĭ-am datŭ dimisiunea, şi în loculŭ meu s'a alesŭ D-lŭ Dr. Aurelŭ Mureşianu, redactorulŭ „Gazetei Transilvaniei.“

De atuncĭ eu nu mĕ mai ocupŭ cu politica.

Dér în posiţiunea mea socială de astăḑĭ, nu m'aşĭ putea ocupa cu politica nicĭ chiar décă nu m'aşŭ fi disgustat de ea, precum credŭ, că s'a disgustatŭ fiă-care Românŭ, carele angajatŭ la lucru, are simţulŭ şi ambiţiunea de a-şĭ împlini datorinţa, — căcĭ, precum sciţĭ, sórtea m'a pusŭ în fruntea institutului „Albina“, a e cărui afacerĭ estinse îmĭ reclamă tótă activitatea, şi eu am convingerea, că mai bune servicii fac naţiunei mele, devotându-mĕ cu totulŭ afacerilorŭ acestui institutŭ, decâtŭ împărţindu-mĭ modestele puterĭ, o parte a acelora o aşŭ risipi în valurile politicei militante.

Primiţĭ asigurarea deosebitei consideraţiunĭ cu care sunt

Alŭ D-vóstră

stimătorŭ,
Parteniu Cosma m. p.

Sibiiu, 6 Maiu, 1887.

Afacerĭ locale.

Comisiunea administrativă comitatensă a ţinutŭ Lunĭ în 9 Maiŭ n. şedinţă.

Intre altele s'a raportatŭ despre douĕ emise ale ministrului de interne privitóre la *sporirea judecătorilorŭ de pace.* Ministrulŭ de justiţiă a provocatŭ tribunalulŭ de aci, sé propună persóne potrivite ca judecătorĭ de pace în comitatulŭ Braşovului şi tribunalulŭ a propusŭ pe fisolgăbirĕii Franz Pildner şi Gabrielŭ Henter, precum şi pe consilierii magistratului Oskar Alesius şi Alfred Schnell. Comisiunea administrativă e provocată sĕ ia disposiţiunile necesare pentru eventuala învestire a numiţilorŭ cu jurisdicţiunea de pace. Numiţii se vorŭ întreba decĭ, decă suntŭ dispuşĭ a se însărcina cu oficiulŭ de judecătorĭ de pace.

Din raportulŭ inspectorului şcolarŭ resultă, că în luna Aprilie a găsitŭ la şcólele ce le-a visitatŭ unŭ progresŭ favorabilŭ.

Din raportulŭ procurorului resultă, că în închisorile judecătorescĭ ale comitatului au fostŭ la finele lui Aprilie 112 arestaţĭ, cu 1 mai multŭ ca în luna precedentă.

Unŭ emisŭ alŭ ministrului de interne ordonă, ca la constatarea casurilorŭ de mórte a persónelorŭ militare sĕ se cerceteze, că óre nu s'au găsitŭ în posesiunea lorŭ acte militare, şi în acestŭ casŭ sĕ se încunosciinţeze imediatŭ cea mai apropiată comandă militară. Se aduce la cunosciinţa ambelorŭ oficii orfanale.

Din raportulŭ inspectorului de dare resultă, că întréga datoriă din dare a fostŭ la finele lui Aprilie 250,502 fl. 33 cr., s'au plătitŭ din aceştia 128,477 fl. $5^{1}/_{2}$ cr., restanţa e prin urmare 122,025 fl. $27^{1}/_{2}$ cr.

Din raportulŭ medicalŭ comitatensŭ resultă, că starea sanitară s'a îmbunătăţitŭ. S'a întêmplatŭ în Aprilie o sinucidere şi unŭ casŭ de mórte prin nenorocire.

SCIRĪ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 13 Maiu. — Poliţia a condamnatŭ pe doi dintre studenţii, carĭ au luatŭ parte la demonstraţiune contra prof. Maassen, la trei ḑile pe alţĭ trei la 24 óre arestŭ.

PARISŬ, 13 Maiu. — Consiliulŭ de miniştri a hotărîtŭ ca faţă cu votulŭ comisiunei bugetare, sĕ aştepte decisiunea camerei deputaţilorŭ.

LONDRA, 13 Maiu. — In camera comunelorŭ a declaratŭ Fergusson, că guvernulŭ refusă a participa în modŭ oficialŭ la esposiţiunea din Parisŭ, dér le va acorda privaţilorŭ uşurărĭ.

BUCURESCĬ, 13 Maiu. — In Rahova a fostŭ confiscatŭ de către autorităţile bulgare unŭ balŭ de tipăriturĭ trădătóre de patriă, ce se strecuraseră ca contrabandă în Bulgaria de către o corabiă ruséscă.

ODESSA, 13 Maiu. — La dorinţa esprimată de Regina Serbiei, nu i se va face nicĭ o primire oficială în Odessa şi în Jalta.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 05
Rentă de hârtiă 5%	87.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 25
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 60
Bonurĭ rurale transilvane	104 70
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 60
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 75
Renta de hârtiă austriacă	81 35
Renta de arg. austr.	82 30
Renta de aurŭ austr.	111 95
Losurile din 1860	135.30
Acţiunile băncel austro-ungare	876 —
Act. băncel de creditŭ ung.	284 25
Act. băncel de creditŭ austr.	280.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	10 05
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 27
Londra 10 Livres sterlinge	127.30

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 29 Aprilie st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	91—	92½
Renta rom. amort. (5%)	94—	94½
» convert. (6%)	88½	89—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	37 —
Credit fonc. rural (7%)	104¾	105¼
» „ „ (5%)	88½	89 —
» » urban (7%)	102—	102½
» » » (6%)	94½	95½
» » » (5%)	85½	86 —
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.75	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovu

din 13 Maiu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 61	Vend.	8 64
Argint românesc	»	8.50	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9.99	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5 92	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	111.—	»	112.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 5386—1887.

Amintire de dajdiă.

Pe basa §-lui 58—74 de lege XLIV din anulŭ 1883 suntŭ toţĭ plătitorii de dajdiă din Braşovŭ, carĭ au rĕmasŭ cu vr'o sumă în datoria lorŭ curentă pe dajdiă, din cadenţiile pentru comerţŭ şi industriă, cu dajdiă pentru scolĭ, drumurĭ comitatense şi comunale în restanţă, seriosŭ provocaţĭ, sĕ o plătéscă acésta la oficiulŭ de dajdiă alŭ oraşului nesmintitŭ **pănă în 24 Maiu a. c. órele 5 după amédĭ**, căcĭ la din contră sĕ vorŭ scóte restanţele acestea cu esecuţiune fără respectŭ la persónă.

Braşovŭ, în 11 Maiu 1887.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea diarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

TARIFA

anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenu de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldiora	8 24	—	5 02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 09	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uiora	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.55	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clujiu	5.30	—	5 56	—
	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezŏ-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.[illegible]5	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.23
Szolnok	—	12.20	3 24	—
Buda-pesta	—	2.15	10 05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11 05	3.58	7 38	9.34	11.49
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.[illegible]2	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	
Fugyi-Vasárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezo-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.31	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Clujiu	—	10.28	5.26	6.43	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	1 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	2 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uiora	1 13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 3[illegible]	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	6.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.0[illegible]	—	—	—	6.[illegible]6
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldiora	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	—
	—	—	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenu omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3 14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5 18
Simeria (Piski)	2.03	—	5 47
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3 23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.[illegible]8
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5 56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4 52
	—	—	5 12
Budapesta	—	—	8 20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7 55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicica	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	[illegible] 19	—	6 33
Németh-Ságh	6 44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7 47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9 08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12 05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ